

SÁCH HỒNG

5.000 exemplaires
Brass
Amis
Le grand
8 mai

SỐ 7

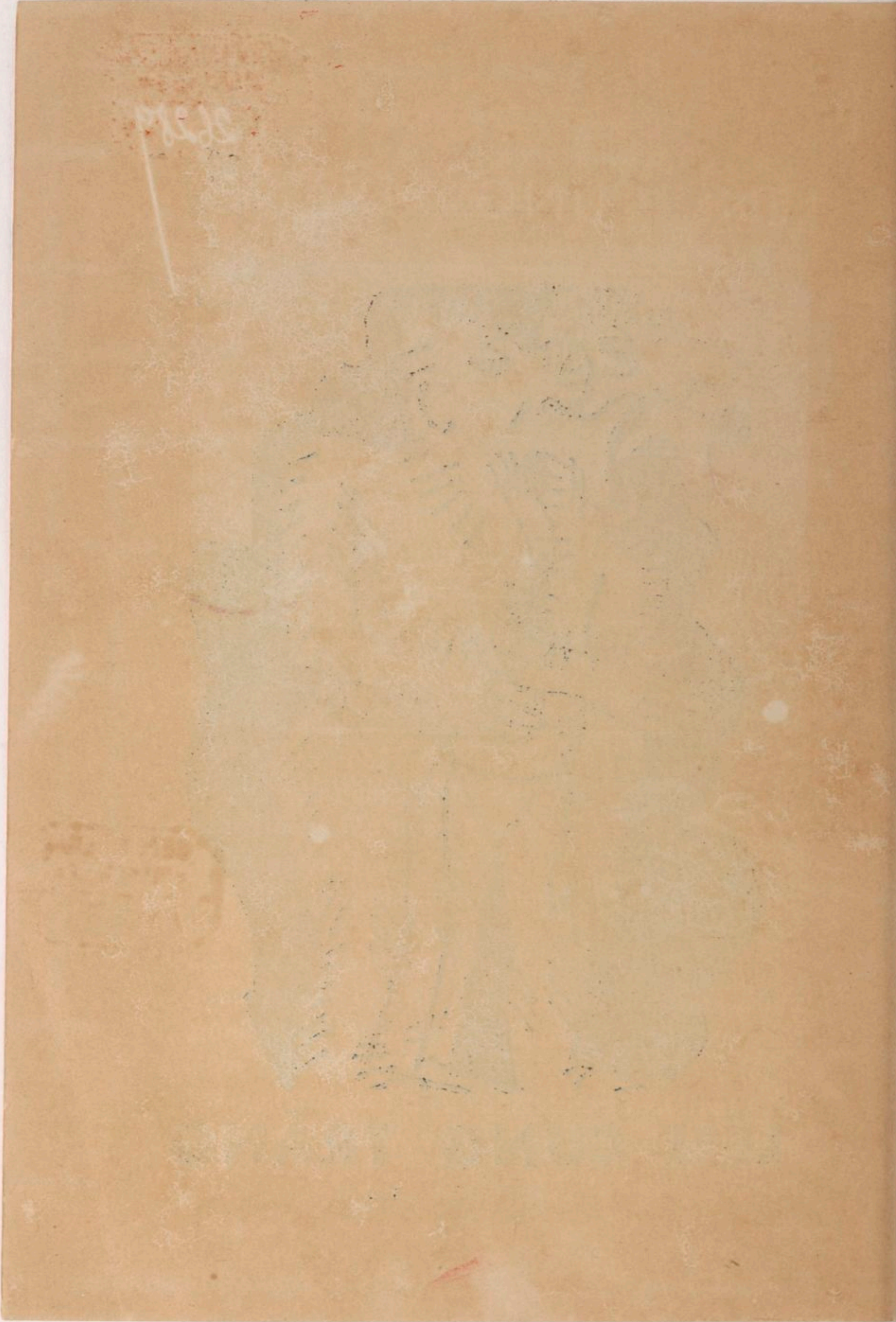
DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 26289

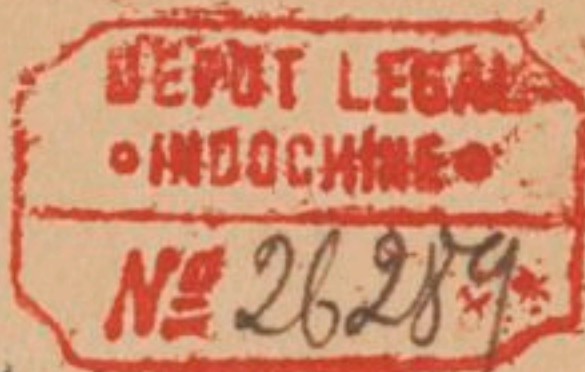
LÊN CUNG TRẮNG

16° Maach
Piece 948

của HOÀNG - ĐẠO

ĐỜI NAY

LÊN CUNG TRĂNG

ÁC cháu đầu ra mà phá cô !

Nghe tiếng chú ở ngoài vườn
gọi vào, Sang, Liên và Hồng
đáp lại rối rít :

— Vàng... vàng ạ.

Chúng xếp vội vàng đầu tư tử với trống vào
một nơi rồi xô nhau chạy ra. Ngoài vườn, hàng
giấy đèn xếp đủ các màu sáng nổi lên trong bóng
lá tối om và vẽ ra một cảnh trông rất đẹp mắt.
Trên trời, trăng đã lên cao và rải xuống mọi vật
một thứ ánh sáng trong xanh, êm như nhung ;
từ phía đông lại, ngọn gió đêm mới dậy se se

rung cành tre.

Nhưng bọn trẻ con không để ý đến vẻ nên thơ của cảnh trí dưới bóng trăng rằm. Chúng nhanh chân chạy đến bàn cổ kê trên một bồn cỏ rộng. Ở đây, cả nhà đã đủ mặt, đương ngồi uống nước, ăn bánh và nói chuyện.

Sang đến ngồi bên cạnh chú Học, hai con mắt dán vào đĩa bánh nướng và bánh rẻo đặt ở giữa các đĩa hồng và cốm. Nhưng Sang là một đứa trẻ ngoan, không dám tự tiện thò tay bốc, cũng không dám đòi.

Chú trông biết ý mỉm cười hỏi :

— Cháu muốn ăn gì, cốm hay bánh ?

— Bánh rẻo ạ.

Chú với đĩa bánh, lấy dao cắt ra vài ba miếng đặt sang một cái đĩa con đưa cho Sang rồi hỏi đùa rằng :

— Tại sao cháu thích ăn bánh rẻo, hở cháu ?

Sang dừng tay ngẫm nghĩ :

— Tại nó rẻo ngon lắm ạ.

Chú cười :

— Chú ưa bánh rẻo vì một có nữa, đồ Sang biết ?

— Có gì hở chú ?

— Vì bánh rẻo hình tròn và sắc trắng, trông giống mặt trăng rằm tháng tám. Cháu thử nhìn trăng mà xem.

Sang, Hồng và Liên cùng ngửng mặt lên. Mặt trăng tròn lơ lửng như ai treo trong khoảng trời

xanh trong lắm tấm diềm mấy ngôi sao.

Liên vỗ tay nói :

— A ! trăng sáng quá. Nhưng sao đêm hôm nay ít sao thế hở chú ? Mấy hôm trước, con trông thấy nhiều lắm kia.

— Ấy chính vì trăng sáng quá đẩy cháu ạ. Ánh trăng làm át cả ánh sao đi, nên cháu không nom thấy rõ sao, chứ thực ra số sao ở trên trời bao giờ cũng vẫn nhiều không đếm được.

Chú Học nghỉ một giây, định nhõn nhìn trời rồi nói thêm :

— Nếu cháu để ý nhìn lâu, cháu sẽ trông thấy thêm nhiều sao.

Sang nói :

— Nhưng không nhìn thấy sông Ngân-hà, chú ạ.

— Đêm không trăng mới thấy rõ sông Ngân-hà. Những đêm sáng trăng như đêm nay thì chỉ trông thấy con vịt với ông Thần-nông.

Hồng và Liên nhao nhao :

— Đâu, chú ? Con vịt đâu, chú trở cho cháu trông với.

Chú Học chỉ tay lên trời, về phía nam :

— Kia, cháu trông. Có hai ngôi sao sát gần vào nhau, đó là mắt vịt, cổ vịt là một vài ngôi sao cùng thẳng một đường, còn cánh và mình vịt là hai chuỗi sao cong, cháu thấy rõ chưa ? Hai ngôi sao mắt vịt nhìn vào lưng ông Thần-nông và ở ngay giữa sông Ngân-hà.

Hồng nói :

— Thảo nào mà cháu thường thấy người ta hát gheo cháu.

*Ngày ngày cặp cặp vào ra,
Hỏi anh vịt lội Ngân-hà ăn chi ?*

— Đây, chính người ta nói con vịt ấy đấy. Nhưng thực ra nào có phải là vịt, chỉ là một số sao mà ta trông như vẽ ra hình một con vịt, Vì thế nên nó không ăn gì cả.

Bọn trẻ còn vui vẻ quên cả ăn, xúm chung quanh chú. Hồng nói :

— Nó không ăn nhưng nó có lội ở sông Ngân-hà không, hở chú ?

— Người ta thấy đầu nó ở giữa giòng Ngân-hà thì nói thế, chứ Ngân-hà có phải là con sông đâu mà nó lội.

— Thế sông Ngân-hà là gì ạ ?

— Sông Ngân-hà là một đám sao rất lớn, là chỗ tụ của không biết cơ man nào là sao, nhưng ở cách ta xa lắm, nên ta chỉ trông thấy lơ mờ như một đám bụi sáng kết thành vệt đường dài trông tựa tựa như một giòng sông.

— Cách xa lắm là cách bao nhiêu kia ạ ?

— Xa không thể lường được. Chắc các cháu cũng biết ánh sáng đi một giây được 30 vạn cây số, thế mà từ ngôi sao ở Ngân-hà gần ta nhất đến quả đất ta ở, ánh sáng phải đi đến năm năm mới tới. Còn ánh sáng ở các ngôi sao xa

nhất phải đi đến 2.500 năm : các cháu thử tưởng tượng ra mà coi, thật là xa vô cùng tận.

Sang ngồi im nghe, giương to mắt nhìn chú hỏi :

— Thế còn mặt trăng ?

— Mặt trăng thì ở gần ta hơn nhiều.

Hồng ngắt lời chú :

— Gần hơn và chắc là to hơn nữa...

— Không, cháu lầm. Một ngôi sao to gấp hàng vạn, hàng triệu trái đất mà mặt trăng chỉ bé bằng quả đất chia 50 lấy một phần.

Bọn trẻ không tin, đồng thanh cãi :

— Chú nói đùa cháu. Mặt trăng to và sáng thế kia, chú lại bảo là bé tí tí.

— Đây là vì mặt trăng ở gần ta hơn. Các cháu thử cầm đĩa bánh rẻo để ngay trước mắt mà xem có phải là các cháu thấy nó to lấp cả mặt trăng đi không? Đăng này cũng vậy.

Bọn trẻ cho là phải, ngồi im. Sang lên tiếng :

— Gần là chừng nào cơ ạ ?

— Chú nói gần, là gần đối với các vì sao, chứ thực ra cũng còn xa lắm. Các nhà bác học về thiên văn, nghĩa là những người cũng tò mò muốn biết rõ trên trời có gì như các cháu, đã chịu khó tính toán, và họ đã tìm ra rằng mặt trăng cách xa trái đất độ 38 vạn cây số. Nghĩa là nếu có thể tới mặt trăng thì một người đi ô tô chạy 100 cây số một giờ phải đi mất chừng 160 ngày và nếu đi bộ 5 cây số một giờ, phải mất 8

năm 9 tháng.

Sang ngạc nhiên :

— Xa thế kia ạ ? Thế sao hôm nọ bác cả kể chuyện cổ tích cho cháu nghe bảo ngày xưa có một ông vua Tàu đời nhà Đường đã lên chơi cung trăng rồi ạ.

Chú xoa đầu Sang, cười nói :

— Đây là vua Đường-minh-Hoàng. Nhưng câu chuyện ấy chỉ là một câu chuyện huyền hoặc, người ta tưởng tượng ra chứ làm gì có thật. Đời xưa, khoa học chưa tiến bộ, chưa thể nghĩ đến việc rời trái đất đi lên cung trăng được. Bây giờ người ta mới có thể nghĩ đến cách đi lên chơi các vị hành tinh khác trái đất, nhưng mới nghĩ về thuyết lý chứ chưa ai thực hành.

Sang tần ngần ngẫm nghĩ :

— Tiếc quá, nếu đã thực hành rồi, thì thế nào cháu cũng xin phép me đi lên cung trăng một chuyến.

Chú trông Sang đương ngậm ngùi, cười bảo rằng :

— Cháu không lên đến tận cung trăng được, nhưng cháu có muốn xem trên ấy có những gì không ?

Sang, Hồng và Liên tranh nhau nói :

— Có ạ.

— Thế thì các cháu theo chú vào phòng chú, chú sẽ cho xem.

Mấy anh em vội vàng đứng dậy theo chú vào

trong nhà. Chú mở tủ lấy ra một quyển sách lớn ra để lên bàn, rồi giở ra. Chung quanh, Sang, Hồng, Liên cố ngבעn cò lên nhìn.

—Ồ! những quả bóng màu đẹp quá nhỉ!

—Không phải quả bóng đâu, cháu ạ. Đây là hình các vì tinh tú người ta chụp được đấy. Người ta có viễn kính để nhòm lên trời; viễn kính làm cho mặt trăng chẳng hạn to ra gấp trăm, gấp nghìn lần, và vì thế, người ta mới có thể chụp những hình rõ ràng được.

Chú Học lật vài trang trong sách, chỉ vào một cái ảnh nói rằng:

— Đây là hình mặt trăng, các cháu này.

— Đâu? Đâu ạ?

Anh em châu đầu vào nhau, kéo quyển sách đến gần đèn để nhìn cho rõ. Hồng tuy buồn ngủ dúi mắt lại, cũng cố leo lên ghế chúi đầu vào sách xem.

* *

Mấy anh em ngồi xem đã lâu, quên cả đi ngủ. Chú Học thỉnh thoảng vào giảng giải về hình thể, trọng thể mặt trăng, và bọn trẻ chăm chú nghe, mắt tròn trố nhìn như thấy hiện ra trước mắt sự huyền diệu của vũ trụ.

Một lúc lâu, Hồng thấy mọi mắt, bỏ sách ngả người vào bành ghế nghỉ một lúc trong khi Sang

và Liên vẫn sát đầu vào nhau để xem tranh.

Bổng Hồng thấy chú Học đẩy cửa vào, một nụ cười nở trên môi :

— Bây giờ có thể đi lên cung trăng được rồi. Các cháu có muốn đi không ?

Hồng nhẩy ngay xuống đất. Liên và Sang cũng bỏ sách, vỗ tay :

— Thật à, chú ?

— Thật, cháu ạ. Chú vừa được nghe tin vô tuyến điện xong. Có một nhà bác sĩ bên Mỹ đã làm xong một thứ máy có thể đưa người ta đến tận cung trăng. Hiện thứ máy ấy đến Haiphong ngày hôm qua và độ ba giờ nữa thì khởi hành.

Sang mừng cuống quít :

— Thế thì phải đi ngay chú ạ.

— Ừ, các cháu đi thay quần áo ngay thì mới kịp.

Năm phút sau, ba anh em Hồng đã chỉnh tề, vui vẻ lên ngồi xe ô-tô của chú Học, và hai giờ sau, mấy chú cháu đã đứng cạnh thứ máy lạ lùng kia.

Hồng nhìn mãi không chán cái máy tròn như một hòn bi khổng lồ, đằng sau đặt một cái buồng máy nhỏ.

Chú Học chỉ vào máy và giảng cho ba cháu nghe :

— Ngày xưa, các nhà bác sĩ đã nghĩ đến cách đưa người lên cung trăng hay lên một vị hành tinh nào bằng cách cho người vào trong một viên

đạn lớn, rồi đặt một cái súng đại bác không lồ bắn đi; đạn đi nhanh, vượt ra ngoài không-khí, không chịu ảnh hưởng của sự hút vào của trái đất nữa, thì có thể bay qua được khoảng trời lạnh lẽo để đến mặt trăng. Nhưng sau người ta biết rằng làm thế không được, vì ở trong viên đạn nguy hiểm không khác gì ở ngay trước viên đạn; người ngồi trong [sẽ bị chết bẹp hết.

«Gần đây, nhà kỹ sư Pelterie nghĩ ra một cách khác. Chắc các cháu cũng biết hễ cầm súng bắn, thì sau khi đạn nổ, súng giật lại rất mạnh, có thể đẩy ngã người cầm súng được. Nếu đạn cứ nổ hoài, thì súng cũng cứ dật lùi hoài. Bây giờ ta chỉ còn việc làm một cái máy luôn luôn bắn đạn ra để dật lùi rất nhanh là có thể bay lên mặt trăng được. Nhưng sức nổ phải mạnh lắm; người ta tính ra rằng cứ một cái máy nặng một nghìn cân như máy này thì chỉ có dùng chất quang tuyến là có thể làm cho đi nhanh đến nỗi không bị sức hút vào của trái đất làm trở ngại nữa. Chất quang tuyến xưa khó kiếm lắm, nhưng bây giờ người ta đã tìm cách chế ra rất dễ và vì thế..

Chú Học cười, giơ tay trở lên vùng trăng sáng lơ lửng trên trời trong :

— Vì thế đêm nay chúng ta mới có thể bay lên trên kia hỏi thăm cô Hằng có bình yên không và xem đàn bạch thỏ để thêm được bao nhiêu lứa

rồi.

Mọi người cùng cười. Bỗng có tiếng còi vang lên. Giờ khởi hành đã tới. Liên, Hồng và Sang nhanh nhẹn trèo vào trong cái máy tròn, trong lòng nửa lo sợ nửa vui mừng vì được dự vào một cuộc du lịch kỳ lạ. Vừa ngồi yên chỗ, Hồng nghe thấy tiếng máy nổ, rồi thấy quả bóng tròn bay lên cao rất nhanh. Chỉ trong vài phút, Hồng nhìn qua sàn bằng thủy tinh thấy thành phố Haiphong hóa ra một vệt sáng nhỏ trong một đám sương mờ.

Thế rồi, thoát qua vòng không khí, máy bay vào khoảng không gian mù mịt. Hồng nhìn qua khung cửa sổ bằng kính dày, thấy mặt trăng mỗi lúc một lớn, bất giác kêu lên :

— Chú trông kia. Mặt trăng to ra nhiều và cháu đã thấy rõ như trong sách của chú...

— Mặt trăng lớn ra là vì ta đã xa trái đất rồi, cháu ạ.

Sang nói :

— Cháu nhớ lúc này chú giảng cho cháu nghe ở khoảng không giữa các vị sao lạnh buốt hơn nước đá, mà sao cháu không thấy lạnh.

— Cháu nhớ giai đấy. Khoảng không trung ta đang đi qua này lạnh lắm, những 300 độ dưới 0, nghĩa là nếu ta ra ngoài thì sẽ chết lạnh hết. Ta sờ dĩ không thấy lạnh là vì cái tường này.

Chú Học vừa gõ vào tường chung quanh, rồi nói tiếp :

— Cháu có thấy me cháu dùng những cái ấm giữ nước đá hay nước sôi mà người ta gọi là thermos không ? Những cái ấm ấy là những cái bao bằng thủy tinh ở trong người ta rút hết không khí ra, như thế, người ta giữ cho sức lạnh hay sức nóng ở trong bình khỏi tiết ra ngoài và khí lạnh hay khí nóng ở ngoài khỏi thấm vào trong. Cái tường này cũng thế, nó giữ cho khí lạnh ở ngoài không vào được, vì thế mà cháu không thấy lạnh.

Chú Học ngừng một giây, rồi mỉm cười nói :

— Cũng như không-khí ở trong cái máy nhỏ này đủ làm sao cho chúng ta thở được một giờ. Nếu không nghĩ cách để thay đi, thì chú và cháu chết ngạt rồi còn gì. Nhưng cháu trông : ở góc bàn có những đĩa đựng những chất hút thán khí chú cháu ta thở ra và những đĩa tiết ra dưỡng khí để cho ta hít vào.

Hồng ngạc nhiên, ngẫm nghĩ lấy làm thán phục những nhà bác sĩ đã nghĩ đến cuộc sống của anh em Hồng một cách chu đáo như vậy.

Hồng vui vẻ khi nghe chú kết câu :

— Thế là chú cháu mình cứ yên tâm mà đợi lúc bước xuống cung Quảng-hàn.

...

Tiếng máy êm dần. Có tiếng người kêu lên :

— Sắp đến rồi ! Phải cẩn thận.

— Hăm máy lại !

— Tránh ngọn núi ! Nhớ đồ xuống « Biển mây » ngay ở trong bóng núi lớn nhất ấy.

Hồng vui sướng quá, vội nhòm qua cửa kính :

— « Biển mây » không có mây, chú ạ.

— Ở dưới đất nhìn thì tưởng là biển, nhưng thực ra, trên mặt trăng ít nước lắm, đó chỉ là một cánh đồng rộng...

Chú Học vừa nói đến đấy thì máy rung chuyển như đụng phải vật gì.

— Đến nơi rồi ! A ha ! đến nơi rồi.

Mấy anh em Sang nhóm cả dậy, xô nhau ra chỗ cửa máy. Chú Học cản lại :

— Chưa ra được đâu, các cháu ạ. Còn phải mặc áo cho cẩn thận đã.

Chú Học nói xong, mở tủ lấy ra mấy bộ áo tơi chùm đầu bảo anh em Sang mặc vào và dặn rằng :

— Ở trong túi áo tơi có bong bóng đựng dưỡng khí, các cháu nhớ lúc bước ra ngoài phải để mũi vào đấy.

Sang hỏi :

— Tại sao thế, hở chú ?

— Vì người ta thở để hít dưỡng khí vào mà ở trên này không-khí ít lắm, dưỡng-khí không đủ thở đâu. Thôi, bây giờ chúng ta xuống được rồi.

Mấy chú cháu theo mấy người hành khách nữa, mở cửa chui ra. Hồng nhảy xuống đất

trước, xoay người nhìn ra bốn phía.

Một cảnh hỗn độn, hoang tàn. Đá mọc lổm chổm mọi nơi, chồng chất lên nhau như những tảng đá của một thành trì bị tàn phá rơi ngổn ngang. Đất cũng gồ ghề, một màu trắng bệch như vôi đề lâu. Xa xa, những ngọn núi cao chom chồm, ngọn thì nhọn hoắt, ngọn thì tua tủa như núi đá vẽ trong một bức tranh tàu.

Hồng sợ hãi nhìn lên trên không, thấy trời tối om om, tuy mặt trời sáng rực như một khuôn lửa đỏ, và muôn, vạn ngôi sao lấp lánh, sáng tỏ một cách phi thường.

Hồng kêu lên :

— Chú, trông kia, mặt trăng to quá.

Nhưng Hồng lấy làm lạ rằng không ai để ý đến lời nói của Hồng và chính Hồng cũng không nghe rõ Hồng nói nữa. Tiếng nói chỉ phều phào như rơi vào sự im lặng chung quanh. Hồng sợ quá nắm lấy áo chú. Chú cúi xuống nhìn Hồng, rồi ghé vào tai Hồng nói thật to, nhưng kết quả chỉ như nói sẽ :

— Cháu đừng sợ. Đây là xứ của sự im lặng. Cháu lắng tai mà nghe : không có một tiếng động, một tiếng vang nào. Muốn có tiếng động, phải có không-khí rung chuyển, ở đây ít không-khí quá nên động có mạnh, nhưng tiếng vẫn hóa sẽ.

Chú Học dừng lại, rồi nói :

— Tuy vậy, lời cháu nói ban nãy chú cũng đã nghe thấy. Chính chỗ chúng ta đứng đây mới là

mặt trăng. Vầng sáng trên trời kia là trái đất đấy.

Liên và Sang cũng ngừng lên nhìn trái đất lơ lửng như một vầng trăng lớn, cố nhận ra hình những biển lớn và đất liền mà chúng đã học qua.

Sang nói :

— Kia kia, em có thấy không ? Chỗ sang sáng kia là Thái bình dương, còn bên cạnh là châu Á của ta đấy.

Liên nghiêng cổ nhìn và hỏi :

— Đâu ? Á châu đâu ? Em không nom rõ.

— Đấy chứ đâu ! Chỗ xam xám ấy. Máy chấm đen đen là Nhật-bản, chỗ vòng xuống là Tàu, rồi đến nước ta, em thấy không ?

— Mờ lắm, em không nom thấy gì cả.

Chú Học nói :

— Tại bây giờ trời đã về chiều rồi, nhưng chưa tối hẳn, nên các cháu không nom rõ đấy.

— Thế bao giờ tối hử chú ?

— Còn lâu. Ngày ở cung trăng dài lắm, dài bằng 14, 15 ngày ở trên địa cầu kia. Đêm cũng dài thế. Vì vậy, nên đến trưa ở đây nóng lắm, đất có thể nóng như nước sôi được, còn đêm thì trái lại, lạnh lắm, lạnh như ở Bắc cực, trái đất ta.

— Vậy sao bây giờ cháu không thấy nóng, cũng không thấy lạnh ?

— Một là vì cháu bận áo tơi làm bằng một

chất riêng, hai là vì bây giờ trời đã về chiều rồi. Với lại chú cháu mình đứng trong bóng núi và sức nóng ở những chỗ mặt trời chiếu, không-khí ít nên không truyền đến ta. Tuy vậy, nếu ra chỗ nắng kia thì chắc cũng còn nóng lắm.

Chú Học vừa nói vừa trở về phía tay phải. Hồng nhìn sang và thấy một trái đồi chạy thẳng như một bức tường, ánh nắng chiếu ngang làm nổi bật lên trắng xóa. Hồng bước gần lại một bước để nhìn cho kỹ và ngạc nhiên khi có cảm giác rằng người Hồng nhẹ lắm, cử động trong không khí một cách êm ái, dễ dàng như có thể bay lên được.

Hồng vui vẻ nhảy lên một cái. Cô bắt bắt giác kêu lên một tiếng sẽ; người cô bỗng lên cao gần hai thước tây ! Liên và Sang trông thấy đứng ngẩn ra nhìn, lấy làm lạ vô cùng.

Sang cũng theo chị nhảy lên; cậu thấy người cậu bay cao lên gần ba thước. Khi rơi xuống, cậu cười quay lại nói với chú :

— Cứ thế này thì cháu có thể chiếm giải quán quân về nhảy cao được rồi. Nhưng sao lại cao đến thế ạ ?

— Vì rằng mặt trăng nhỏ và nhẹ hơn trái đất nhiều. Người ta tính ra rằng một người nặng 60 ki-lô trên trái đất lên đây chỉ nhẹ có mười ki-lô thôi. Nhẹ đi sáu lần tất cũng một sức nhảy ấy thì cao lên sáu phần. Thí dụ chú nhảy lên một thước dưới đất thì ở đây phải cao lên 6 thước.

Nói xong, chú Học dún mình nhảy lên. Anh em Sang trông thấy chú vọt mãi lên cao tít, sợ hãi kêu thất thanh. Nhưng chú Học đã nhẹ nhàng rơi xuống đất, cười với các cháu.

Sang thích lắm bảo chú :

— Chú dắt cháu đi chơi đi.

Hồng và Liên vỗ tay :

— Đi, chú ạ. Nhảy vui lắm.

Chú Học gật đầu rồi dắt các cháu nhảy đi thám hiểm. Không một ngọn cây, một con vật nào. Trên những hòn đá trơ trụi, Hồng thỉnh thoảng chỉ thấy một đám cỏ cứng hay rêu trắng mốc. Chú Học chỉ những đám rêu bảo cháu :

— Chỉ có những thứ này mới có thể sống được ở đây. Không mưa, không hồ ao, không-khí thừa, mây rất ít, lấy gì mà sinh vật này nở ra được !

Sang nói :

— Thế sao cháu nghe bác Tư tối hôm qua nhìn mặt trăng mà ngâm nga :

Hỏi con bạch thỏ đà bao nà

Chớ chị Hằng Nga đã mấy con ?

Vì thế cháu cứ tưởng ở đây cũng có súc vật, cũng có người như ở dưới trái đất.

— Không, cháu ạ. Xem tình cảnh này thì khó mà họ sống được ở đây.

Ngâm nghĩ một giây, chú Học lăm bầm nói một mình :

— Nhưng biết đâu ? Biết đâu được sự huyền diệu của tạo hóa ? Trời sinh voi, trời sinh cỏ, biết đâu ở đây không có người sống theo một điệu riêng, hợp với tình thế trên này ?

Chú Học mỉm cười một mình, rồi quay lại bảo cháu :

— Nào, bây giờ chú cháu ta đi thăm hiem xem có đàn bạch thỏ hay cô Hằng Nga nào ở đây không.

Nói vừa xong thì cả bọn đứng dừng lại. Dưới chân là một cái vực sâu thăm thẳm. Mấy người cúi xuống nhìn, chỉ thấy đá lở nhổ, không thấy một giòng nước nào.

Chú cháu men bờ vực mà đi. Bỗng Hồng dừng lại, nắm chặt lấy tay chú. Cô vừa nhận thấy một vài bậc thang đều đặn đổ vào đá, đi thẳng xuống vực.

— Thế này thì chắc có người ở rồi.

Nói xong, chú Học tò mò dắt các cháu leo thang xuống.

Đến lưng chừng, bỗng nghe thấy tiếng gió hút như tiếng sáo diều ở về phía tay trái. Con đường thẳng cũng quay về phía ấy và một lát sau, Hồng thấy hiện ra một cái cửa hang nhỏ. Mấy người đón dén đi vào, trong lòng hồi hộp.

Chợt có tiếng còi rúc lên bốn phía. Trong khoảnh khắc, một bọn người chạy xúm lại chung quanh chú cháu Hồng. Những người ấy mình mọc lông dài như lông chim, và kỳ dị thay, họ

có những cái mũi lớn làm sao ! To và tròn như những quả táo tây đặt giữa mặt. Miệng thì kéo dài ra như cái loa kèn và rít ra những tiếng kêu như tiếng còi.

Họ tò mò ngắm nghía chú cháu Hồng như ngắm nghía những con vật kỳ lạ, rồi họ ngạc nhiên nhìn nhau. Có người nói :

— Giống các cụ nhà ta quá nhỉ !

Sang, Hồng và Liên sợ hãi nép cả sau lưng chú Học. Chú Học nghe họ nói cũng ngạc nhiên hỏi lại .

— Ồ ! các ông cũng nói tiếng người à ? Là thật.

Họ càng xúm gần lại và nhao nhao nói :

— Vâng. Cha mẹ chúng tôi là người trần cả. Thế thì phải rồi. Các ông ở trên địa cầu rơi xuống đây như các cụ chúng tôi ngày trước rồi.

Nói xong, không đợi trả lời, họ lôi kéo chú cháu Hồng vào trong động.

Hang mỗi lúc mỗi rộng ; ánh sáng lọt qua những lỗ hồng chiếu vào khiến trong hang không tối.

Hồng đi với họ, muốn biết vì đâu mà mũi họ lại to lớn như quả táo và mồm họ lại kéo dài ra như loa kèn, nhưng sợ không được lễ phép nên không dám hỏi. Nhưng Hồng không thể không luôn luôn nhìn họ bằng con mắt ngạc nhiên và tò mò.

Một lúc lâu, cả bọn đến một cái động cao và

rộng. Ở đây, đã lở nhố những người hình thù cũng kỳ dị như số người đi với Hồng. Họ đứng chật cả một cái sân rộng ở giữa động. Chung quanh, Hồng nhận thấy động chia ra làm rất nhiều phòng nhỏ. Hồng nghĩ đây là nhà ở của dân trên cung trăng.

Nhưng Hồng không nhìn kỹ được, vì người đứng chung quanh đông quá. Hồng nghĩ đến một đàn ong, hay một đàn kiến chui rúc trong tổ.

Về phía trước mặt, Hồng thấy có một chiếc bàn đá rất dài, trên có những đồ vật gì nửa giống như cái chậu, nửa giống như cái hũ. Một vài người đã ngồi đây, và có vẻ bình tĩnh lắm. Họ ngược mắt nhìn qua chú cháu Hồng rồi bảo:

— Thôi, đến giờ ăn rồi, đánh chiêng đi.

— Ta phải mời họ ăn với chứ !

— Cố nhiên.

Một người lớn tiếng nói :

— Đưa họ vào trình chúa động đã.

— Phải đấy. Răn ra, các anh em.

Mọi người đều răn ra, nhường một lối đi cho chú cháu Hồng. Bọn gác cổng ban này, dẫn đi thẳng vào một cái cổng đá nhỏ, lần theo một đường thẳng đi lên. Hồng nhận thấy ánh sáng vẫn lọc qua những lỗ hồng bịt bằng một chất đục như kính cát vôi.

Hết con đường thẳng đến một cái cổng bằng

đá hoa, trạm trổ rất đẹp. Vừa đến nơi, cánh cổng từ từ mở ra, và một người con gái ăn vận theo lối thị nữ bước ra hỏi rồi quay vào. Một giây sau, thị nữ chạy ra nói với chú cháu Học :

— Rước ông và các cô cậu vào trong này.

Chú cháu Học bước vào một cái động nhỏ như một gian phòng, bày biện rất đơn giản, nhưng cũng rất thanh lịch. Một bộ ghế đá tron đặt trên một tấm thảm. Trên tường, cột đá trạm và mấy bức tranh thủy mặc lồng kính. Một cô con gái độ hai mươi tuổi đương ngồi, đứng dậy tiếp chú cháu Học một cách giản dị và lịch thiệp :

— Mời ông ngồi. Các em đến đây với tôi.

Hồng nhìn cô chúa động và ngạc nhiên nhận ra rằng cô người thon rất dễ yêu, mặt mày xinh đẹp như một nàng tiên chứ không có cái mũi khồng-lồ và cái miệng loa kèn như những người khác. Hồng đến bên cạnh cô chúa động và ngược mắt như muốn hỏi. Cô mỉm cười và bảo rằng :

— Em tìm mũi to và miệng loa phải không em ? Chị không có, em ạ. Em có muốn biết vì sao không ?

— Có ạ.

— Vì rằng chị không bao giờ ra khỏi phòng này : phòng này làm công phu lắm mới giữ được không khí như hệt trên trái đất ; trên cái trần kia, có máy hút không-khí vào, và đằng sau đây (cô trở về phía cửa sau) có một cái vườn nhỏ

chỉ sản xuất đồ rau củ, hoa quả cho đủ một người ăn. Chỉ nhờ ăn uống như trên địa cầu và sống y như trên ấy nên bình thể vẫn nguyên như ngày mới đẻ. Còn các người khác phải sống ở ngoài nên lông mọc ra cứng và dài để chống lại sự nóng quá sức của ban ngày và nỗi lạnh lẽo của ban đêm. Cũng vì thế mà ngực và mũi to rộng ra để hút đủ dưỡng-khí và mồm dài ra như loa để nói tiếng to hơn mới nghe thấy trong không khí quá thưa trên mặt trăng.

Chú Học nói :

— Tôi cũng nghĩ thế. Nếu chúng tôi không đem theo túi dưỡng khí thì không những mũi lớn ra mà chắc chắn là bị chết ngạt rồi.

— Ở trong phòng này thì không sợ. Ông có thể bỏ túi dưỡng-khí mà thở như thường được.

Cô chúa động như sức nghĩ ra, nói :

— Thiếu chút nữa thì quên quà của các em.

Rồi cô đứng dậy mời chú cháu Hồng vào vườn của cô. Một cái vườn nhỏ độ vài sào, cây cối mọc chi chít, nhưng đều nho nhỏ cả. Ánh sáng ở đây cũng êm dịu như ở trong phòng. Và, một sự lạ, Hồng lắng tai nghe thấy có tiếng suối róc rách chảy.

Cô chúa động nói :

— Đó là ngọn suối độc nhất trên mặt trăng, chảy từ bắc cực về. Nhờ ngọn suối ấy, mà tôi sống được như trên trái đất. Nước ấy tôi uống, tôi tắm, và làm cho đào, na, chuối, lựu ở đây

mọc được. Tôi chỉ sống bằng hoa quả, và tôi lấy thế làm sung sướng, vì thân thể lúc nào cũng nhẹ nhàng...

Chú Học mơ màng nhìn chúa động nói tiếp :

— Một đời Hằng Nga, một đời tiên trên Cung Quảng.

Chúa động mỉm cười, không trả lời, với một cành đào hái ba trái đưa cho Hồng, Sang và Liên. Đoạn, cô quay lại nói chuyện với chú Học.

Anh em Hồng vừa ăn vừa đi xem vườn : ở đây đủ các thứ hoa đẹp và quả lạ ; thỉnh thoảng lại có một hai con bướm trắng bay lượn nữa, khiến anh em Hồng tưởng lạc vào một vườn hoa đẹp ở dưới trần. Chú Học và cô chúa động dừng lại bên gốc đào, và nói chuyện với nhau có vẻ hợp lắm, vì cô chúa động luôn luôn mỉm cười có duyên quá.

Bỗng có tiếng chuông ngân nga trong sự im lặng. Cô chúa động vội gọi anh em Hồng lại, rồi nói với chú Học :

— Mãi nói chuyện quá, quên cả giờ giấc.

Chú Học hiểu ý, vội kiếm lời từ tạ. Lúc ra đến cửa, cô chúa động mỉm cười nói :

— Lát nữa, có sáng « địa cầu », mời ông lại đưa các em đến chơi.

Cô thị nữ đưa xuống thang rồi trở lên. Chú Học tần ngần dắt các cháu đến cái động lớn ban nãy và đã thấy mọi người ngồi cả chung quanh bàn đá, sắp sửa ăn. Họ mời, nhưng Hồng

không thấy đĩa bát và đồ ăn gì cả, chỉ thấy mỗi người để trước mặt một cái liễn và ở giữa bàn những liễn lớn hơn đựng một thứ nước đặc như hồ.

— Ngon lắm kia, các em thử nếm xem.

Hồng nếm, nhắm mắt, vì Hồng chỉ thấy một vị nhạt nhẽo. Người đưa cho Hồng nếm thử cười phá lên :

— Em chưa quen đấy. Ở trên cung trăng chỉ

có thứ đồ ăn ấy thôi, lâu rồi thấy ngon lắm, em ạ.

Hồng cố bạo đáp :

— Vâng, em chưa quen. Vậy ông cho phép em về ăn đồ nguội để quen trên kia.

Học cũng từ biệt dân mặt trăng dắt cháu trở ra ngoài động. Ánh sáng của trái đất êm dịu

nhuộm xanh những tảng đá lởm chởm.

Hồng lên tiếng hỏi chủ :

— Họ ăn gì mà nhạt nhẽo thế hở chủ ?

— Chắc là một thứ cháo làm bằng những cỏ cứng, những rêu trắng mọc ở gần đây. Vì chỉ có thế thôi, đến muối cũng không có nữa. Chỉ có vườn của chúa động là chốn bông-lai ở trên mặt trăng.

— Vàng, đào ở đây ngon quá. Và cô chúa động trông xinh quá.

Chủ Học thở dài :

— Ừ, nhưng cứ phải ở mãi trong một cái phòng nhỏ thì cũng như bị tù hãm, không được nhìn những khoảng rộng, dù là khoảng dã, những núi cao, dù lởm chởm, những vực sâu, những...

Hồng ngắt lời chủ, giọng lo lắng :

— Cháu đau mũi quá, chủ ạ. Ồ mà lạ, mũi anh Sang sao thế kia, to ra trông thấy. Cả mũi Liên cũng thế.

Hồng sờ vào mũi mình, thấy to dần lên, sợ quá hét lên một tiếng lớn.

*
* *

HỒNG giật mình tỉnh dậy, trống ngực đánh rất mạnh. Sang và Liên vẫn cúi đầu xuống bàn nhì tranh ảnh trong cuốn sách thiên văn, và chủ Học đứng sau đang

cúi xuống giăng :

— Ở trên cung trăng sống cũng như ở trái đất được thì khó lắm. Có chẳng sống một cách khác. Ở hai phía đầu mặt trăng, các nhà thiên văn thấy những vệt trăng mỗi lúc một khác. Vệt trăng ấy có thể là tuyết. Có tuyết là có nước. Có lẽ nước ít lắm không có sông, nhưng cũng còn hơi nước trong không-khí và thế cũng đủ cho những loài cỏ cứng hay rêu mọc mọc được...

Hồng không nhịn được, kêu lên :

— Cả người cũng sống được ạ.

— Người ? Không thể được.

— Nhưng con vừa mới mê thấy xong.

Chú Học cả cười :

— Thế thì cháu vừa mới ở cung trăng rơi xuống rồi. Kể cho chú nghe nào.

Hồng ngồi nhồm dậy vui vẻ kể lại giấc mộng. Sang và Liên quên cả sách, chạy lại gần chỉ nghe một cách chăm chú mê man. Đến đoạn cuối, lúc Hồng tả hình trạng mũi hai em to lên như quả táo, Sang và Liên vội vàng sờ lên mũi.

Chú Học bật cười nói :

— Không sao đâu ! Các cháu chưa lên cung trăng nên mũi vẫn nhỏ như thường.

Sang đáp :

— Dầu phải mũi to ra, cháu cũng vui lòng, nếu cháu có thể lên chơi cung trăng được một lần.

HẾT

11. 11. 1892

11. 11. 1892

11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892

11. 11. 1892

11. 11. 1892

11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892
11. 11. 1892

11. 11. 1892

SÁCH HỒNG

ĐÃ XUẤT BẢN :

- Số 1 : Ông đồ Bề của *Khải Hưng* (hết)
- 2 : Con cá thần của *Hoàng Đạo* (hết)
- 3 : Quyển sách của *Thạch Lam* (hết)
- 4 : Hai thư khôn của *Thế Lữ*
- 5 : Quyển sách ước của *Khải Hưng*
- 6 : Hai chị em của *Thiện Sĩ*
- 7 : Lên cung trăng của *Hoàng Đạo*

ĐƯƠNG IN :

- Số 8 : Cóc tía của *Khải Hưng*

SẴP IN :

Tiếng chim ca của *Thế Lữ*

NHÀ XUẤT BẢN « ĐỜI NAY »

Imp. Ngày-Nay, Hanoi